

metoderapport

DOP, DRAP OG GLUNTAN

av Gyrid Listuen

Radiodokumentreren NRK

1. Journalist:

Gyrid Listuen

2. Tittel:

Dop, drap og Gluntan

3. Publisert:

Første gang sendt i "Radiodokumentaren", NRK P2, 27/8-2005. Reprisert 28/8.

4. Adresse:

Radiodokumentaren, FG21, NRK, 0340 Oslo

Tlf til redaksjonen: 23 04 75 01

5. Kontaktpersoner:

Gyrid Listuen, Thv. Meyers gate 25, 0555 Oslo

Tlf. 930 41 950 mobil el 23 04 89 15 jobb

Berit Hedemann, prosjektleder i Radiodokumentaren og konsulent på programmet:

Tlf. 415 56 087 el. 23 04 88 21

6. Redegjørelse for arbeidet**a) Når og hvordan kom arbeidet i gang, hva var ideen som startet det hele?**

I 1997 lagde jeg en radiodokumentar som het "Fleskebiller og Fyrverkeri". Den gangen ble mange sykehusplasser i psykiatrien lagt ned, og folk ble sendt hjem til sine bydeler og kommuner uten at tilbudet var bygget opp der de kom. Veldig mange av de psykisk syke fra Oslo ble sendt til Sagene Torshov, som er den bydelen med flest kommunale gårder. Jeg avdekket den gangen at av 800 personer som enten var schizofrene, psykotiske eller hadde andre personlighetsforstyrrelser i bydelen, var 500 ikke i kontakt med det psykiatriske hjelpeapparatet.

Nå var det gått 8 år, og "psykiatrisatsing" hadde vært et moteord lenge. Jeg ville finne ut om vilkårene for de psykisk syke som bor i kommunale gårder i Oslo nå var blitt bedre.

Sist hadde jeg skildret livet i to kommunale bygårder, og hadde vært heldig med de medvirkende, de var spesielt gode radiopersonligheter, og jeg tenke at nå kunne jeg gå tilbake, treffe de samme personene. Dessuten ville jeg sette meg inn i hva som hadde skjedd på området psykiatrioppfølging siden sist, både nasjonalt og i bydelen.

Dette var et arbeid som det var moro å gå i gang med.

Leke detektiv og finne tilbake til de samme personene 8 år etter. Jeg begynte i den enden, tenkte at når jeg får tak i dem, får jeg ett førsteinntrykk av hvordan det står til der oppe nå, og jeg finner ut om jeg kan bruke de samme personene til å fortelle historien.

Jeg hadde 4 hovedpersoner sist,

"Brita", den ultimate nabokjærringa, som brukte halve trygden på telefonregninger for å ringe kommunen og ordne opp for de syke og svake.

Brita viste seg å være ganske syk nå, og hadde ikke den samme kraften som sist. Hun kunne fortelle mye om utviklingen på de 8 årene, men egnet seg ikke til å bære historien nå

Vaskehjelpen Asgeir, som gikk inn og tok de værste rengjøringsjobbene i de leilighetene der kommunens egne folk nektet eller ble nektet å gå inn, var en enormt bra kilde sist. I dag jobbet han ikke med de samme type jobbene. P.g.a. omorganisering i bydelen hadde han mistet sin faste avtale med å ta vaskejobber beordret av bydelsoverlegen. Han kunne ikke si noe om utviklingen fra sitt ståsted.

"Petter", som en gang fikk servert meskalin og LSD i drinken sin, bodde i 1997 for første gang i egen leilighet og tente små bål inni sin kommunale leiebolig. Jeg jobbet masse med å prøve å finne tilbake til han, lenge uten hell. Ingen i gården visste hvor han var, jeg snakket med mange slitne sjeler på "treffstedet nordlandsgata 21", naboene visste ikke hva moren hans het, (hans eneste pårørende), jeg ringte sosialkontoret og de hadde taushetsplikt.

En sosialarbeider, som jeg snakket mye med uti felt, brøt taushetsplikten og fortalte at han hadde hatt mye med petter å gjøre da han ble kastet ut av gården og at Petter etter å ha vært innlagt flere ganger på psykiatrisk avd. på Ullevål hadde bodd på gata en periode. Det var lenge siden sosialarbeideren hadde hørt noe om Petter, men han sjekket med sine kontakter, og kunne fortelle at og nå bodde han på et av Kirkens bymisjons ettervernshjem. Jeg ringte dit og ble av lederen der uhyre sterkt anmodet om å ikke ta kontakt med Petter, for han var veldig skjør og i dårlig form.

Jeg valgte å høre på han.

Jeg må si jeg måtte kjempe lenge for å motstå fristelsen å stikke oppom der allikevel, men bestemte meg for å la den fare. Jeg ønsket ikke å utsette Petter for å møte meg dersom han kunne bli sykere av det.

"Ida" var 11 år i 1997, hun fikk ikke sove om nettene fordi den schizofrene mannen som bodde over henne bråkte forferdelig, han trodde han hadde dyr under teppet og truet faren hennes på livet. De hadde flyttet til hønefoss, jeg reiste dit og møtte en punka 19 åring som hadde en spennende historie å fortelle. De hadde flytta fra gården fordi det ble så ille tilslutt at det var farlig å bo der. Mannen som hadde bodd over dem kom for eksempel klatrende ned fasaden for å komme inn og ta henne da hun var alene hjemme. Hun kunne også fortelle om et vanskelig liv for henne etter dette, og lenge tenkte jeg at dette ville bli en av grunnpillarene i min nye dokumentar, men det var før jeg fant ut at det var et annet tema som var mer interessant å fokusere på nå.

Jeg forsøkte også å spore opp den schizofrene naboen som hadde bodd over Ida. Jeg har grunn til å tro at han bor på gata nå, men på tross av mange forsøk, lyktes jeg ikke å komme i kontakt med han.

b) problemstilling ved starten av prosjektet:

Jeg ville finne ut om vilkårene for de psykisk syke som bor i kommunale gårder i Oslo var bedre i 2005 enn i 1997.

c) Endring av problemstilling underveis:

Da jeg begynte å gå i det samme strøket, snakket med folk som bodde der, både gamle kjente og nye bekjentskaper, slo det meg at her har det forandret seg. Her ser

det ut til at nøden har blitt større. Det er så mange flere narkomane som bor her nå, og mange av elendighetshistoriene dreide seg rundt de samme temaene, nemlig at alle som flytter inn nå er ekstremt dårlig fungerende, og at mange resurspersoner flytter ut. Jeg begynte å interessere meg for alle de forskjellige vedtakene og tiltakene som var gjort i forhold til boligpolitikken i Oslos kommunale gårder siden jeg var her sist. I og for seg tidligere kjente vedtak, men jeg følte behov for å sette alle disse vedtakene i sammenheng for å dokumentare hva som skjer når man over en lang periode gjør ett og ett vedtak, noen for å spare penger, noen beste mening; "Alle har rett på et sted å bo" osv,

Den nye problemstillingen var omtrent sånn:

En rekke gode hensikter, målsetninger, tiltak og bestemmelser de siste åtte årene ser ut til å ha gjort kommunale gårder i Oslo til slumliggende steder. Undersøk saken.

d) organisering av arbeidet, metodebruk, kildebruk, organisering underveis.

Samtidig som jeg begynte med å spore opp gamle medvirkende, gikk jeg i gang med å finne ut hva har skjedd siden sist. Jeg måtte jo lese meg opp igjen på den aktuelle situasjonen. I begynnelsen konsentrerte jeg meg mest om psykiatritilbudet, etter hvert som fokus endret seg, endret også fokus for research. Det var veldig behagelig å for en gangs skyld gå tilbake til et felt jeg hadde vært dypt inni tidligere, jeg hadde mange kilder fra før, og mange av kildene hadde også hørt det forrige programmet, så det var mye velvilje å møte blant folk som kunne hjelpe meg videre.

Min metode er jo å avdekke ved tilstedeværelse. Observasjon er utrolig viktig. Fortelleren i programmet kan naturligvis fortelle ting den har sett, men ingenting slår det gode opptaket. Og det er vanvittig tidkrevende, både å være mye ute i opptak, og å lytte gjennom, logge hvert ord, skrive manus, 3 uker i studio.

Ute i felt lar jeg stort sett båndet gå. De fleste som har vært ute på opptak vil vite at det mest spennende kommer når båndet skrues av. Derfor – båndet går når jeg kommer og når jeg går. Jeg skrur av innimellom, men sjelden på anmodning fra andre en meg selv. Når jeg kjenner et sterkt ubehag ved at båndet går, vet jeg at fine ting kommer inn.

Jeg skiller mellom opptak av scener og intervjuer. Intervjuer er enklest, da har jeg selv kontrollen over det som skjer. Jeg spør, de svarer. Å være flue på veggen er utrolig mye mer krevende, man skal forsvinne, man skal stå der som en idiot i time etter time og stikke en stor mikrofon langt inn i amfetaminhandel og heroinkoking.

Intervjuteknisk jobber jeg i en slags samtale der jeg er ute etter å få medvirkende til å beskrive og fortelle. De må oppmuntres til fortelle gode historier, og historiene må være billedskapende for radio. Jeg spør derfor alltid konkret. "Fortell hva som skjedde da..." . Mitt standard guloppfølgingsspørsmål er: "å?"

Nesten aldri ber jeg om medvirkendes analyser.

Lytteren kan analysere. (Da føler lytteren seg intelligent, og intelligentsiaen er jo i målgruppen på P2 ☺)

Nei men ikke sant; det gode gamle "Show don't tell" ruster fint lite.

Jeg tenker at mikrofonen er mitt kamera. Den kan ta oversikts bilder, halvnære, nære og ultranære bilder, noen flate, noen svarthvite, noen med god dybde. Vel vitende om at de sterkeste følelsene ligger i de næreste bildene, sørger jeg alltid for at intervjuobjektet har bidratt med nærbilder i de viktigste dramaturgiske øyeblikkene. Alle kan hjelpes til å bli gode historiefortellere. Jeg sier alltid på forhånd at alltid ber folk forteller ting flere ganger etc. En må vurdere om en skal avbryte underveis, eller gå tilbake og få detaljene etterpå. Jeg heller mer og mer til metoden, lytt, få historien i deres versjon, ikke drep fortellergleden. Ta sjansen på at intensiteten ikke kræsjer helt når utdypningsspørsmålene gjentas.

Som jeg ser det er det to hovedtilnæringsformer innenfor avlørende dokumentarskaping;

a) "En stor urett er begått og vi skal ta den jævelen". En helt avslører en skurk, Verden er svart hvit, alle spor som nyanserer utelates, alt stoffet trekker i en retning, nemlig å bevise at programskaperens hypotese er korrekt.

b) "En stor urett er begått, montro hvordan alt henger sammen."

Jeg føler meg mest hjemme her. Jeg synes at dette er en mer kompleks tilnærming, hvor man tillater seg å se at ikke alt er svart hvitt, men at verden er sammensatt, at det ikke finnes enkle løsninger.

Det trenger ikke bli mer tannløs journalistikk av det, det er bare en annen tilnærming. Ofte mer ubehagelig. Både for journalist og lytter. Man må ønske velkommen de svarene en får som strider mot ens egne hypoteser. Og en må ta også de svarene med i programmet. Lytteren bør få en mulighet til å møte egne fordommer uten å komme i så stort forsvar at han skrur av radioen, inviteres til å øke egen toleranse uten å tape ansikt. Varme, repekt og humor er eksempel en veldig bra metode i så måte.

I dette programmet er nesten alle medvirkende konsekvens eksperter. Jeg ønsket at den eventuelle debatten om og med eventuelle ansvarlige skulle komme etter programmet er sendt.

En skal ikke alltid, i sin iver etter å avsløre, underslå at det også finnes gode krefter. Det ville ikke vært riktig å utelate at det i Sagene bydel faktisk finnes en gård, ("Den gule gården") hvor mange mennesker i byråkratiet har samarbeidet og fått til noe på tvers av all vanetenking.

Det store spørsmålet for meg blir; er det mulig å avdekke urett uten å slå medvirkende i hjel, uten å øke fordomme, uten å si at verden er svart hvit?

Jeg påstår ikke at jeg får det til, men jeg mener det er betimelig å drøfte disse tingene i en metoderapport, fordi det i hvertfall for meg er her den største kampen som journalist ligger.

Når dere i punkt 6b spør om problemer underveis, så er det de etiske problemene jeg har mest behov for å trekke fram.

De andre problemene, all motgangen fra kontorpulten, blir tross alt mye mindre. All ventingen på at noen skal bestemme seg for å stille opp eller bekrefte noe, dokumenter du ikke får ut, alle de som aldri er på kontoret når du ringer, kilder har virkelig ikke for vane å holde seg ved telefonene! Noen ganger kan en se for seg disse kildene som en stor horde mennesker i busser på vei til ett og samme seminar

oppe ved Hønefoss et sted, alle med mobiltelefoner liggende igjen på kontorene sine i Oslo.

For meg ligger problemene mer i det å løfte en tung etisk stein. Traske igjen og igjen opp til Sandaker med en tung spiller over skulderen, ringe på ei dør hvor noen narkomane bor, du har ringt på deg før og dagen før der igjen og ingen var hjemme. Nå er det helt stille i ett minutt før du ringer på igjen, og når du snur deg for å gi opp, kommer en trøtt stemme og sier hallo over callingen. Du kommer uanmeldt til verdens magreste søte par som har vært i full aktivitet på amfetamin hele natta. De har endelig sovna, men åpner antakelig fordi de tror det er noen som skal komme og handle dop. Så er det jeg som ringer på i min døgnrytmes mest friske og opplagte time. Og de stoler på meg, jeg har vært der flere ganger før, men da med avtale, og da hadde de kunnet holde alt stoffsølget unna. De inviterer meg inn i sitt enormt kaotiske hjem som ser ut som en 50 kvadratmeter søppelfylling pakket inn i med vegger og tak. De gjesper, tenner seg en røyk, og jeg sitter der med min monsterstore mikrofon og lar deres fornedrelse krype inn på mitt lydbånd.

Dette er tungt. Der sitter jeg og tenker; Vil jeg kunne rapportere dette på en måte som gir disse menneskene verdighet?. Kan jeg stole på at jeg selv ikke går snarveier på deres bekostning for å få min gode story? Kan jeg stole på mitt og sjefens etiske omdømme? Klarer jeg å oppføre meg ordentlig de siste dagene i studio når jeg har jobbet meg havt i hjel med dette, når jeg har sovet lite, når det blir travelt og vi må ta kjappe beslutninger?

Jeg føler at jeg lykkes litt og mislykkes litt hver gang, også denne gangen.

Min metode for å få skape tillit, – for å fine ting på bånd er bla.a. at jeg sier til de medvirkende; ” Jeg ønsker meg at du forteller meg alle ting som de er, at du ikke sensurerer hva du forteller til meg. Vi kan heller bli enige i etterkant om det er ting du ikke vil ha med. Jeg sender ingen ting som du ikke ønsker å ha med.” (Veldig mange journalister rystes når jeg forteller om denne metoden, medvirkende skal da ikke bestemme hva som skal med til slutt)

På vei ut døra sier jeg; ” Er det noe jeg har tatt opp, eller noe vi har snakket om i dag som du ikke vil at skal med?” Da sier de nesten alltid, neida, det er helt greit alt vi har gjort i dag. De stoler på meg fordi jeg har latt dem få innflytelse, og gir meg langt større fullmakter, og forteller meg flere ”hemmeligheter” enn om jeg ikke gir dem rett til å trekke tilbake uttalelser.

En kan jo absolutt også se det sånn at dette er et sleipt triks fra min side. Jeg ringer også ofte når jeg sitter i redigering og er i tvil om ting jeg skal ta med, fordi jeg lurer på om det virkelig er greit at jeg tar med det og det.

Da sier de også nesten uten unntak at det er helt greit. Og dersom de sier at de er i tvil om et punkt, og jeg virkelig vil ha det med, har det hendt mang en gang at jeg har argumentert for, og fått min vilje og deres samtykke.

For eksempel sa jeg til Iren under opptak at jeg planla å holde tilbake opplysningen om at hun var gammel narkoman og går på metadon, til helt i slutten av programmet. Jeg begrunnet med at man vil høre på henne med en helt annen respekt da. Så var tanken at lytterens eventuelle fordommer skulle kunne få seg en trøkk mot slutten når hun blir ”outet”. Hun var veldig glad for dette, og det er godt mulig at hennes tillit

til meg ble større fordi jeg sa dette. Av dramaturgiske andre grunner, fant jeg meg smertelig nødt til å snu om på dette under redigering, og måtte ta den ubehagelige telefonen til henne og spørre om det allikevel var ok å legge metadonopplysningene tidlig i presentasjonen av henne. Da var hun allerede såpass på min side at alt jeg forslo var greit.

Jeg inviterer som regel de medvirkende til å høre på programmet før sending. Både for å kontrollere fakta, og for å forsikre meg om at dette er etisk holdbart å sende. Jeg inviterte Alex og Pia opp til NRK for å lytte, men de takket nei. Så spør jeg meg selv; gjorde jeg nok for å få dem til å høre? Etter boka har jeg gjort mitt; gitt dem tilbudet, de har avslått. Men kanskje det ble for skremmende for dem å komme hit til NRK? De er tøffe i trynet, men kanskje ganske små inni? Jeg føler nok at jeg gikk en snarvei her. For å utdype det, kopierer jeg inn fra notatet mitt som handler om kontakten med og vedrørende Alex og Pia angående publisering og lytting før sending. (Anonymisert.)

Husk:

ring til Pia og spør om datteren.

hvor hun bor, om hun bør skånes fra å høre sendinga, hvem hun bor hos, om jeg skal varsle dem og passe på at datteren ikke hører.

gyrid telefon til pia 30.juni 05 kl. 12.55

datteren hennes bor på XXX hos faren sin.

er 15 år.

pia fikk en annen telefon.

jeg sa at jeg ringer igjen om hvordan vi skal håndtere dette. sa jeg anonymiserer.

Gyrid tlf til pia kl. 13.38

hun tror ikke datteren hører radio.og heller ikke faren, så vi nevner ingenting for dem.

jeg tilbød Alex og Pia å høre programmet før sending. hun diskuterer med Alex, jeg ringer tilbake til uka.

gyrid tlf 4.juli kl. 16.30

Pia svarer ikke

Alexs telefon sier "the person u are calling osv.

gyrid sms mandag 4.juli kl. 16.35

har dere lyst til å komme opp til marienlyst og høre programmet før det skal gå?

i såfall har jeg tid onsdag kl. 15. fint om jeg får vite det i dag. hilsen gyrid Listuen

gyrid tlf Pia 5 juli

Pia brøt anropet.

gyrid sms 5/7-05

hei Pia, hvis dere ikke har lyst å komme er det helt ok, bare fint for meg å vite. jeg kan godt ringe Alex, men har ikke nummeret hans nå. sender du et svar på sms? gyrid

gyrid tlf fra kjetil hansens telefon 5/5 KL14.45 (de kjenner ikke dette nummeret)

Alex svarte på Pias telefon, og han sa at de ikke trengte å høre programmet, at jeg bare kunne sende det.

7/7-05

iren forteller at hun har møtt Pia, som har sagt at de hadde tenkt seg hit for å høre på, men rakk det ikke.

gyrid brev 28/7-05

Oslo, 28/7- 2005

Hei Pia og Alex,

Nå er dokumentaren ferdig redigert og her kommer sendetidene:

Dop, drap og Gluntan,

En radiodokumentar om å bo i kommunal leiegård øst i oslo

Den skal sendes **lørdag 27. august 2005 kl. 10.15** på NRK P2 (FM 100 i Oslo), og i reprise dagen etter, **søndag 28. august klokka 19.30**, i samme kanal.

Dokumentaren jeg lagde for 8 år siden, fra det samme strøket, **Fleskebiller og Fyrverkeri**, skal gå helga før, på de samme sendetidene.

Lørdag 20. august kl. 10.15 søndag 21. august klokka 19.30.

Jeg er veldig glad for at dere lot meg komme inn i deres hjem og for at dere fortalte om livet deres til meg. Jeg håper dere synes jeg har behandlet dere på en ordentlig måte i programmet. Jeg ringer dere etter sending for å høre hva dere synes.

Jeg tok noen bilder av dere som jeg synes ble litt fine, så her kommer noen utskrifter av dem.

Lykke til med alt dere skal videre,
ha en fortsatt god sommer!
med vennlig hilsen Gyrid Listuen

tlf. 930 41 950

la ved tre bilder av dem, total i stua, nærbilde, og et fra containeren (4000, 4004, 4007)

gyrid tlf til Pia 1/9-05

de hadde ikke hørt sendingen, jeg sa jeg sender en cd. det går ikke så bra med dem, Alex har blitt kasta ut, venter på metadon, de har ikke noe Alex å bo.

namsmannen var der på fredag, Alex lukket ikke opp, de kan komme igjen når som helst. hun beholder tlf nr. ba henne hilse Alex.

gyrid håndskrevet brev m 2 signerte cd'er 1/9-05

med skryt av dem og håper vi sees

gyrid tlf 30/9 2005 kl. 13.36 Pias nummer

mob er slått av eller er ikke tilgjengelig for øyeblikket

gyrid tlf 30/9 2005 kl. 13.39 Alex

personen du ringer er ikke å treffe for øyeblikket

gyrid tlf 30/9 til elna

Hun hadde snakket med Alex og Pia. De synes programmet var helt ok, synes og det var greit, sånn var hverdagen. Alex spurte elna om hva hun synes, og hun sa det var OK.

Pia har iflg. elna fått ranet sin mobil, nytt nr: xxx

gyrid tlf 6.10 kl. 14.56

Alex sier; programmet var helt greit det, ikke hørt hele men det hørtes fint ut. fint klippet.

Pia hørte det også, det var ikke no gærnt ved programmet.

Alex skal videre på kollektiv og på metadon, skulle vært der allerede, men mangler en legeerklæring.

de er kasta ut, og de har lånt en leilighet to dører lenger bort. Pia sover, jeg ba han hilse, og lykke til med opplegget. de hadde bare en telefon nå. med dette nummeret.

Som dere ser, disse menneskene har antakelig litt angst for å snakke med meg på telefon, og vil helst slippe å forholde seg til meg om å lytte på programmet før sending, selv om det vil være til deres eget beste.

De er så urolige, at de ikke en gang har hørt ordentlig på programmet om dem selv, fem dager etter at de har fått det i posten. I hvilken grad er de i stand til å se hva jeg utsetter dem for? Det er det ene. Det andre er; jeg burde dratt hjem til dem før sending, med en CD kopi, latt dem lytte der, mens jeg var til stede.

Jeg noterer at min egen iherdighet og utholdenhet mht å ringe på hos medvirkende er mye større under opptak (når jeg vil ha noe) enn rundt publisering (når jeg skal gi noe tilbake).

Andre Problemer underveis

Jeg gikk meg bort i for mye stoff. Jeg hadde ca 20 timer fra 8 år tilbake, og 25-30 timer nå. Lenge lurte jeg på om jeg skulle droppe å bruke opptak fra 1997, valgte å ta dem med, for å gi lytterne en følelse av at jeg faktisk har vært her før. Dette er jo en prosess over lang tid som vi sjelden kan unne oss, og det gir perpektiver og antakeligvis troverdighet.

Problemet med å endre problemstilling er ofte at rester av det gamle perspektivet ikke slipper taket, og det ligger der og lurer når en gjør sine vurderinger og en får problemer med å drepe de riktige darlingene. Det fører også til at en faktisk vet mer om den problemstillingen en har forlatt, enn den en lander på.

Anonymisering:

Alex og Pia, Elna og Tor har fått andre navn, alle de andre medvirkende står fram som seg selv. Tom heter Tom. Nabokjærringa Brita heter egentlig noe annet, i forrige produksjon ønsket hun å være anonym pga en farlig nabo som ble omtalt. Nå kunne hun gjerne framstå med navn, men siden hun hadde hett brita i programmet som ble sendt i reprise uka før dette, så lot vi henne hete Brita nå også.

Kildebruk

Muntlige kilder:

Mange kilder i bydel Sagene, bla var boligkontorets leder Ide Hultgren en bra kilde jeg ringte mange ganger. Snakket med sosialsjefen, folk på sosialkontoret både sagene og torshov (pågående omorganisering i bydel sagene torshov, nå heter den bare Sagene) bydelsdirektøren, både den gamle og den nye bydelsoverlegen, flere i bomiljøtjenesten, jeg var på flere politiske åpne møter, både i bydelsutvalget, og i på høring om kommunale boliger i byutviklings- og helse og sosialkomiteen i bystyret. Jeg snakket mye med infoavdelingen i bydelen, bla Leif Gjerland som er levende leksikon på lokalhistorie og kan mye om de kommunale gårdenes historie.

Jeg hadde planlagt å ha en representant fra *Boligbygg* med i programmet , Marit Leganger, kommunikasjonssjef i Boligbygg, jeg intervjuet henne og hadde mye kontakt med henne. Men landet på å la beboerne fortelle historien. Snakket også med direktøren i Boligbygg.

SSB, dikemark sykehus, folkeregisteret, domstoladministrasjonen, hospitser, kirkens bymisjon, helse og omsorgsdepartementet, en advokat, politiet, oslo veggdyrkontroll, rådet for psykisk helse, statens institutt for folkehelse,

Folk i den røde gården: Forruten de medvirkende har jeg også snakket med andre beboere i gården. To eldre styremedlemmer pluss styreformannen, andre som vanker på treffstedet i nordlandsgata, og arbeidere der som kan fortelle meg ting.

skriftlige kilder:

Torgersen, S., V. Cramer og E. Kringlen (2002): Psykiske forstyrrelser i ulike bydeler i Oslo (artikkel)

Torgersen, S., V. Cramer og E. Kringlen (2002): Livskvalitet i ulike deler av oslo (artikkel)

SSB: Spesialhelsetenesta. Psykisk helsevern, 2003

Opptappingsplanen for psykisk helse, div info og statistikk fra departementet.

Psykiatriplan for Bydel 4 – Sagene Torshov for 2005-2008

(leste meg også opp igjen på gamle psykiatriplaner og undersøkelser fra sist)

Folkehelsa: Helse profil for oslo

Rådet for Psykisk Helse: "Et verdig liv"

Rådet for Psykisk Helse: "Stykkevis og delt" forprosjekt om kvalitetsutvikling i psykisk helsearbeid

Handlingsplan for psykisk helse arbeid i Bydel Sagene

Boligbedriftens statistikk over hvilke type beboerne som finnes i kommunale boliger (flyktninger, eldre, rus osv)

SSB s statistikk over psykiatriske sykehus, polikliniske konsultasjoner bydelsvis 2002

SSB s statistikk over Antall utskrevne pasienter fra psykiatriske sykehus bydelsvis,2002

Forskrift om tildeling av kommunal bolig i Oslo ,2003

Jeg har lest alle klagenene i klagesaken som styret i den røde gården kjørte Pia .

Boligbedriften Oslo KFs Årsberetning 2002, 2003

Oversikt over overdosedødsfall i Oslo 2004

Jeg fikk tak i taushetsbelagte overdosetall via en kilde i kommunen som hobber med rusmisbrukere. Den oversikten viste en veldig stygg statistikk i kommunale boliger, men jeg kom aldri i mål til å publisere dem. Jeg trengte politiets bekreftelse på noen detaljer, de ville ikke gi meg det, og jeg hadde ikke tid til å jobbe nok med dette sporet. Men selv om de ikke var dokumenterte tvers gjennom, ga tallene meg en pekepinn i om alvorret i saken.

(Det kan sikkert virke som vi har et hav av tid å jobbe med våre saker, men når metoden er å fortelle historier som gjerne skal ha en kunstnerisk kvalitet, så er det mange løse tråder en aldri får tid til å følge opp.)

Medvirkende;

Veldig mye av kontakten med folk i den røde gården gikk via Iren Magnussen. Henne kontaktet jeg etter å ha hørt henne snakke på en høring om kommunale boliger i rådhuset. Tilfeldighetene ville at hun bodde i den røde gården jeg hadde vært i for 8 år siden.

Hun hadde stort engasjement og store kunnskaper også fordi hun satt i OKL, Oslo kommunale leieboerforening. Da vi startet hadde ikke hun snakket med Pia og Alex på lenge, siden hun hadde vært med å kaste Pia ut av leiligheten over, men hun tok kontakt med dem, og fulgte meg dit. Hun gikk også og snakket med de andre narkomane, Elna og Tor, og fulgte meg også til dem.

Brita som var med fra den gule gården kjente jeg fra sist gang

Vaktservice kom jeg i kontakt med via Boligbygg. Han trengte jeg å ha med, fordi han kunne reise rundt i gårdene og si noe om det han så om nettene.

Treffstedet i Nordkappgata brakte jeg inn for å få flere historier, og for å fortelle om nedskjæringer i bydelen

Kildekritikk:

Alex sin historie om de 1,3 millionene han fant i containeren har jeg ikke sjekket ut. Det er en røverhistorie, jeg trodde på den da han begynte å fortelle, men etter hvert tenkte jeg at dette er bare tull. Men jeg vet altså ikke.

Jeg begynte med å prøve å sjekke den ut, rakk rett og slett ikke gjøre det ferdig, men vurderte at det ikke var helt nødvendig for programmet historien om den er sann eller ikke.

Jeg har ikke gått og banket på 30 dører i den røde gården og spurt om de solgte stoff, sprit eller piller. Regnet ikke med at Jeg ville få så mange ærlige svar. Men jeg lot Iren si det, og lot elna og tor si sine tall, og lot det framgå i programmet at dette var deres egen statistikk.

Det sentrale poenget med denne dokumentaren er å vise hvordan kommunale gårder har blitt forslummet når kriteriene for å bo der har endret seg, og narkoomsetningen er bare ett av mange eksempel på det. Akkurat antall dealere og antall kilo var ikke så viktig, men at det omsettes narkotika har jeg bånd og tatt med i programmet. Jeg var også inni en annen leilighet i gården hvor de innrømte at de solgte heroin.

Nå nevner jeg under dette punktet de tingene jeg ikke har sjekket. De andre påstandene i programmet kan jeg gå god for.

7. Arbeidstid og fritid

Begynte research 1. mars, var en del syk i perioden, og hadde også andre oppgaver, bla med opptak til en annen sak og var veileder på andre produksjoner.

Begynte i studio 23. mai og var til sammen 15 dager i studio sammen med tekniker Kjetil Hansen, med siste studiodag 16. juni. Så vidt jeg husker holdt jeg meg innefor arbeidstida.

8. Spesielle erfaringer

Jeg fikk mye ut av å gå til sosialkontoret i stedet for å ringe dit, gå til boligkontoret etc. Da møtte jeg på personer som så at jeg ikke så så skummel ut, og som hjalp meg videre mye smidigere enn de ville gjort pr telefon eller e-post.

Det kom også mye ut av å komme på uanmeldt besøk til Alex og Pia.

9. Sted, dato og underskrift

Oslo, 23. januar 2006,